

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2026 / 11

TÜSİAD

23 Mart 2026

BU SAYIDA:

AB LİDERLER ZİRVESİ
ŞİRKETLER HUKUKU
ENERJİ
AB ÜLKELERİ
DEVLET YARDIMLARI

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB Liderler Zirvesi

- AB ülkelerinin devlet ve hükümet başkanlarını bir araya getiren AB Konseyi Liderler Zirvesi 19 Mart'ta Brüksel'de düzenlendi. Liderler Ukrayna, Orta Doğu, rekabetçilik ve AB Tek Pazarı, Avrupa savunması ve güvenliği, göç, çok taraflılık, demokratik dayanıklılığın güçlendirilmesi, çocukların çevrimiçi korunması ile AB'nin doğu bölgeleri ve Dinyester Nehri'ne ilişkin kapsamlı sonuç kararlarını kabul etti. Zirve kapsamında liderler ayrıca Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri António **Guterres** ile bir araya gelerek küresel jeopolitik gelişmeleri ve çok taraflı iş birliğinin geleceğini ele aldı. Toplantıya paralel olarak düzenlenen Euro Zirvesi'nde ise ekonomik görünüm ve Euro Bölgesi'ne ilişkin başlıklar değerlendirildi.

AB Lider Zirvesi sonuç kararlarında Rusya'nın saldırıları karşısında Ukrayna'ya desteğin süreceği vurgulanarak bugüne kadar sağlanan yaklaşık €194,9 milyarlık yardımın altı çizildi ve ateşkes çağrısı yinelenildi. Ukrayna'nın AB üyelik süreci kapsamında kaydettiği önemli ilerleme memnuniyetle karşılandı ve AB Konseyi, temel haklar kümesiyle başlayarak, katılım müzakereleri bölümlerini gecikmeden açmaya davet edildi. Ayrıca Rusya'ya yönelik yaptırımların artırılması ve yeni bir (yirminci) yaptırım paketi hazırlanması gündeme gelirken, İran, Belarus ve Kuzey Kore'nin Moskova'ya verdiği destek kınandı.

Orta Doğu savaşına dair sivillerin korunması ve uluslararası hukuka uyulması ve İran'ın bölgedeki askeri faaliyetlerini durdurması çağrısı yapıldı. Gazze ve Batı Şeria için ateşkesin uygulanması, insani yardımların engelsiz ulaştırılması ve iki devletli çözümün desteklenmesi vurgulandı.

Zirvede ayrıca "**Tek Avrupa, Tek Pazar**" gündemiyle rekabetçiliğin artırılması, ilgili yasal düzenlemelerin mümkün olan alanlarda 2026, en geç 2027'nin sonuna kadar hayata geçirilmesi, enerji fiyatlarına karşı ortak önlemler alınması ve Avrupa savunma kapasitesinin güçlendirilmesi kararlaştırıldı.

[İnternet bağlantısı için](#)

Şirketler Hukuku

- AB Komisyonu **yeni bir AB şirket türünü** içeren "**EU Inc.**", bir başka deyişle "28. Rejim" ile ilgili yasa teklifini 18 Mart'ta sundu. "EU Inc." girişimcilerin AB Tek Pazarı'nda karşılaştıkları farklı ulusal düzenlemelerden kaynaklanan engellerin azaltılmasını ve sınır ötesi faaliyetlerin kolaylaştırılmasını amaçlıyor. AB İç Pazarı'nda ölçeklenmek veya yeni bir şirket kurmak isteyen girişimciler hâlihazırda 27 farklı ulusal hukuk sistemi ve altmıştan fazla şirket türü ile karşı karşıya kalıyor. Bu parçalı yapı girişimcilik ve büyüme açısından önemli bir engel teşkil ediyor.

AB Komisyonu'nun 2024–2029 siyasi yönergeleri ve 2025 tarihli AB Rekabetçilik Pusulası kapsamında gündeme gelen "28. Rejim" girişimi, işletmelerin iç pazarın sunduğu imkânlardan azami ölçüde yararlanabilmesini amaçlayan bütüncül bir düzenleme paketi olarak öne çıkıyor.

AB Şirketi ("EU Inc.") kurumsal hukuk çerçevesi yasa teklifi tek bir şirketler hukuku rejimine tabi olarak tüm AB genelinde faaliyet gösterebilecek yeni bir tüzel kişilik türü olan EU Inc. modelini ve bu modele uygulanacak kuralları düzenliyor. Bu çerçevede EU Inc., üye ülkelerin ulusal şirket türlerine alternatif olarak yasa teklifinde öngörülen kurallara tabi, tüm AB ülkelerini kapsayan ve sınırlı sorumluluğa sahip Limited Şirket türü olarak tasarlanıyor. Teklif ile birlikte şirketlerin sınır ötesi faaliyetlerinin kolaylaştırılması, idari yüklerin azaltılması ve iç pazarda daha entegre bir iş ortamının oluşturulması hedefleniyor.

AB'de yeni bir şirket kurmak isteyen herkes yeni EU Inc. şirket formunu veya tekliften etkilenmeyecek şekilde mevcut bir ulusal şirket formunu kullanma seçeneğine sahip olacak. Yeni EU Inc. formu tüm AB ülkelerinde standart olacak ve girişimciler şirketlerini kuracakları ülkeyi özgürce seçebilecekler.

EU Inc. yasa teklifi, AB Parlamentosu ve AB Konseyi katılımıyla yasama süreçlerinin tamamlanması sonrası nihai halini alarak yasalacak.

AB Komisyonu 2026 yılı sonuna kadar yasa teklifi üzerinde uzlaşmaya varılmasını hedefliyor.

[EU Inc. Yasası tasarısı ve eklerine erişim için](#)

Yasa teklifinde öne çıkan hususlar:

- **Hızlı ve düşük maliyetli kuruluş:** EU Inc.'in tamamen dijital ortamda ve asgari sermaye şartı aranmaksızın 48 saat içerisinde kurulabilmesi planlanıyor. EU Inc. şirketlerinin toplam kuruluş maliyetinin 100 Euro'nun altında olması hedefleniyor. Kuruluş sürecinde gerekli belgelerin yalnızca bir kez sunulması öngörülüyor. Bununla birlikte ulusal ticaret sicillerini birbirine bağlayan bir sistem üzerinden ilerleyen süreçte merkezi bir AB sicilinin oluşturulması ve bu kapsamda şirketlerin vergi kimlik numarası ile KDV ("VAT") numarasına ek belge sunmaksızın erişebilmesi hedefleniyor.
- **Operasyonların dijitalleştirilmesi:** Teklif, EU Inc. şirketlerinin kuruluş sürecinden itibaren tüm kurumsal süreçlerinin dijital ortamda gerçekleştirilmesine imkân tanıyor. Ortaklar toplantıları, belge yönetimi ve resmi yazışmalar dahil olmak üzere tüm işlemlerin dijital ortamda yürütülebileceği öngörülüyor. Bu yeniliklerle şirketlerin sınır ötesi faaliyetlerinin kolaylaştırılması ve bürokratik engellerin azaltılması amaçlanıyor.
- **Basitleştirilmiş tasfiye süreci:** Teklif, EU Inc. şirketlerine tamamen dijital bir tasfiye sürecine erişim imkânı sunuyor. Ayrıca Teklif'te tanımlanan yenilikçi girişimler için basitleştirilmiş iflas ve tasfiye prosedürleri öngörülüyor. Bu düzenlemelerle girişimcilerin başarısızlık durumunda daha hızlı ve düşük maliyetle yeniden faaliyetlerine başlayabilmelerinin teşvik edilmesi amaçlanıyor.
- **Finansmana erişimin kolaylaştırılması:** Teklif, şirketlerin finansman süreçlerini kolaylaştırmayı ve yatırımcılar açısından daha cazip bir yapı oluşturmayı hedefliyor. Bu kapsamda pay devrine ilişkin işlemlerin

basitleştirilmesi, araçların zorunlu katılımının kaldırılması ve üye ülkelerin EU Inc. şirketlerine borsa erişimi sağlamasına imkân tanınması planlanıyor.

- **AB Tek Pazarı'na tam erişim ve yerleşim serbestisi:** Teklifte EU Inc. şirketlerinin kuruluş yeri olarak istedikleri üye ülkeyi seçebilmesi ve iç pazarda serbestçe faaliyet gösterebilmesi düzenleniyor. Ayrıca belirli uygulamaları yasaklayan bir liste öngörülerek EU Inc. şirketlerinin ulusal şirketlerle eşit şekilde muamele görmesi sağlanıyor.
- **Kötüye kullanıma karşı güvenceler:** Teklif ulusal iş hukuku ve sosyal koruma kurallarının 28. Rejim'den etkilenmeyeceğini ortaya koyuyor. EU Inc. şirketlerinin kayıtlı oldukları üye ülkenin iş, sosyal güvenlik ve ortak yönetim (co-determination) kurallarına tabi olmaya devam edeceği belirtiliyor. Böylece 28. Rejim kurallarının sosyal haklar bakımından koruma düzeyini zayıflatmaması amaçlanıyor.
- **Esnek pay yapısı:** Teklif EU Inc. şirketlerine farklı ekonomik ve oy hakları içeren çeşitli pay sınıfları oluşturma imkânı tanıyor. Bu esneklik, özellikle kurucuların şirket üzerindeki kontrolünü korumasına ve düşmanca devralmalara karşı korunmasına katkı sağlamayı hedefliyor.

Türkiye'den TÜSİAD ve TİSK'in üye olduğu Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu **BusinessEurope** konuyla ilgili açıklama yayımlayarak, AB Tek Pazarı genelinde şirketler için isteğe bağlı ancak, yeknesak kurallar öngören "28. Rejim" yasa teklifini rekabet gücünü artıracak önemli bir adım olarak değerlendirdi. **BusinessEurope** Genel Direktörü Markus J. **Beyrer**, söz konusu Avrupa şirketler hukuku çerçevesinin girişimciler ve şirketlerin AB genelinde daha kolay kurulmasına, ölçeklenmesine ve faaliyet göstermesine katkı sağlayabileceğine ve yatırım çekme kapasitesini güçlendirebileceğine dikkat çekti.

Önerinin bir tüzük olarak sunulmasının ve tüm şirket türlerine açık olmasının önemli avantajlar sunduğu BusinessEurope tarafından vurgulanırken, şirket kuruluş süreçlerinde zaman kaybını azaltabilecek ve yüksek maliyetleri düşürebilecek düzenlemelerin özellikle olumlu karşılandığı ifade edildi. BusinessEurope düzenlemenin esas olarak şirketler hukukuna odaklanmasının yerinde bir tercih olduğu, iş hukuku gibi alanların dahil edilmesinin uzun tartışmalara yol açarak süreci geciktirebileceği uyarısını yaptı. Avrupa'nın rekabet gücünü artırmak için daha geniş kapsamlı reform çalışmalarının da gecikmeden sürdürülmesi gerektiğini belirtti.

[İnternet bağlantısı için](#)

Enerji

- AB Komisyonu, füzyon enerjisini hızlandırmak ve **nükleer teknolojilerin** geliştirilmesi için €330 milyon yatırım yapılacağını açıkladı.

Kabul edilen 2026–2027 [Euratom Araştırma ve Eğitim Programı](#) kapsamında yapılacak €330 milyon yatırım Horizon Europe'u tamamlayıcı bir biçimde nükleer araştırma ve inovasyonu kapsayacak. Yanı sıra [Topluluk Nükleer Gösterge Programı \(PINC\)](#), [Net Sıfır Sanayi Yasası \(NZIA\)](#), [Temiz Sanayi Mutabakatı \(CID\)](#) ve 10 Mart'ta Paris'te düzenlenen Nükleer Enerji Zirvesi'nde sunulan [Küçük Modüler Reaktörler \(SMRs\) Stratejisi](#) doğrultusunda, AB'nin enerji bağımsızlığının, rekabetçiliğinin ve teknolojik liderliğinin güçlendirilmesi; aynı zamanda 2050 yılına kadar karbon nötr olunması amaçlanıyor.

Programın en önemli bileşenlerinden biri olarak AB, ilk **ticari füzyon santralini** şebekeye bağlamayı hedefleyerek, bu doğrultuda €222 milyonluk bir yatırım planladığını açıkladı. Bu kapsamda ticari olarak uygulanabilir füzyon teknolojilerinin geliştirilmesi için bir kamu-özel sektör ortaklığının yanı sıra füzyon alanında start-up girişimlerin büyümesi desteklenecek; temel araştırmalar ile nitelikli insan kaynağı geliştirilmesine öncelik verilecek.

AB'de elektrik talebinin 2050 yılına kadar iki katına çıkması beklenirken, "Avrupa'da üretilmiş" temiz ve düşük karbonlu teknolojileri güvenli bir şekilde geliştirme kapasitesine odaklanılacak. Bu bağlamda Euratom Araştırma ve Eğitim Programı, **nükleer fisyon** alanında €108 milyon yatırım öngörüyor. Bu yatırımlar; radyoaktif atık yönetimi, radyasyondan korunma ve nükleer malzemelerde inovasyon gibi alanlara odaklanırken, mevcut nükleer santrallerin güvenliği, Küçük Modüler Reaktörler (SMR), gelişmiş reaktörler ve nükleer yakıtlar da araştırma kapsamına dahil edilecek.

Program kapsamında ayrıca **nükleer tıp** alanında yeniliklerin desteklenmesi ve izotop tedarikinde AB'nin stratejik özerkliğinin güçlendirilmesi amaçlanıyor. İnsan kaynağı boyutunda ise Marie Skłodowska-Curie bursları aracılığıyla AB genelindeki araştırma altyapılarına erişim kolaylaştırılacak ve Ukraynalı araştırmacıların Avrupa Araştırma Alanı'na entegrasyonu desteklenecek. [İnternet bağlantısı için](#)

- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)** Mart ayında petrol piyasası raporunu yayımladı. Küresel petrol piyasasına ilişkin petrol arzı, talebi, stokları, fiyatları ve rafinaj faaliyetinin yanı sıra petrol ticareti hakkında ayrıntılı istatistikler içeren raporda öne çıkan tespitler şu şekilde:

- Orta Doğu'da devam eden savaş ortamında Hürmüz Boğazı'ndan sevkiyatların neredeyse durması nedeniyle günlük yaklaşık 20 milyon varillik akış kesintiye uğradı. Petrolü başka şekilde ihraç edemeyen Körfez ülkelerinin depolama kapasitesinin dolmasıyla birlikte bölgedeki ham petrol üretiminin günde 10 milyon varilden fazla düşüş gösterdiği not ediliyor.
- Bu durumun OPEC+ harici üreticiler ile Rusya ve Kazakistan'ın ham petrol üretimini arttıracığı göz önüne alındığında, Mart ayında küresel ham petrol arzında günde 8 milyon varile tekabül eden bir düşüşe yol açacağı tahmin ediliyor. OPEC+ harici üreticilerin üretimi artırmasıyla 2026 yılında

ortalama küresel petrol arzının yaklaşık günde 1 milyon varil kadar yükseleceği de göze çarpan tahminler arasında.

- Savaşın ham petrol üretiminin yanı sıra **dizel ve sıvılaştırmış petrol gazı (LPG), jet yakıtı** gibi rafine edilmiş petrol ürünlerinin üretimi üzerinde de olumsuz bir etkiye sahip olduğu ortaya koyulurken, bunun en büyük sebepleri mevcut durumda uygun ihracat kanallarının noksanlığı ve güvenlik sebebiyle Orta Doğu'daki tesislerde rafinaj faaliyetlerinin durdurulması olarak belirtiliyor.
- Bölgede toplamda günde 3 milyon varilden fazla rafinaj kapasitesi kullanım dışı kalırken, dünyanın başka bölgelerindeki rafinaj faaliyetlerinin hammadde kıtlığı sebebiyle kısıtlı kaldığı ve bu yüzden bazı ülkelerin rafine ürün ihracatına kısıtlamalar getirdiğinin altı çiziliyor.
- ABD ve İsrail'in İran'a karşı askeri operasyon başlattığı 28 Şubat tarihinden beri varil başı 20 dolar kadar artış gösteren referans ham petrol fiyatları, Orta Doğu'daki hava taşımacılığı hacminde gözlemlenen büyük düşüş ve LPG arzındaki aksamalar sebebiyle küresel ham petrol talebinin aşağı yönlü hareketlendiği vurgulanıyor. Bu aşağı yönlü hareketin küresel ham petrol talebindeki büyümeyi Mart ve Nisan aylarında ortalama günde 1 milyon varil seviyesinde düşüreceği öngörülüyor. Küresel petrol tüketiminin 2026 yılında yıllık bazda 640 bin varil/gün artması bekleniyor.

Küresel petrol piyasalarında yaşanan bu gelişmeler doğrultusunda IEA 11 Mart'ta üye devletlerin acil durum stoklarında bulundurduğu **400 milyon varil ham petrolü piyasaya süreceğini duyurdu**. Buna karşılık IEA, 1974'te kurulmasından bu yana altıncı ve en büyük stok salımı kapsamında 400 milyon varil petrolü piyasaya sürerek arz aksaklıklarının ekonomik etkilerini hafifletmeyi hedefliyor. Piyasaya sürülecek olan 400 milyon varilin yaklaşık 271 milyonu hükümet stoklarından, 116 milyonu sanayi kuruluşlarının yasal düzenlemeler uyarınca bulundurduğu stoklardan, 23 milyonu ise başka

kaynaklardan temin edilecek. IEA üye devletlerinin sunduğu bireysel uygulama planları Asya-Okyanusya'daki üye devletlerin stoklarındaki ham petrolü hemen piyasaya süreceğini, Amerika ve Avrupa'daki üye devletlerin bu işleme Mart sonunda başlayacağını gösteriyor.

IEA raporuna göre Şubat 2021'den beri en yüksek miktar olan 8,2 milyar varil seviyesine ulaşan küresel ham petrol ve rafine edilmiş petrol ürünleri stoğunun %50'si Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD) üyelerinin elinde bulunuyor. Buna rağmen raporda acil durum stoklarının piyasaya sürülmesi tedbirinin ancak geçici bir çözüm olabileceğinin, enerji altyapısına verilen hasar ile gemi taşımacılığında yaşanan aksaklığın boyutlarının küresel petrol piyasaları üzerinde başat bir rol oynadığının ve ticaretin devam etmesi için gemi taşımacılığına yeterli koruma ve sigorta mekanizmalarının sunulması gerektiğinin altı çiziliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Ülkeleri

- **Romanya** küresel enerji yönetimindeki rolünü güçlendirmek amacıyla **Uluslararası Enerji Ajansı'na (IEA)** resmen üyelik başvurusunda bulundu. Dışişleri Bakanı Oana-Silvia Țoiu ile Enerji Bakanı Bogdan-Gruia Ivan tarafından imzalanarak IEA Direktörü Fatih **Biol**'a iletilen mektupta, ülkenin Uluslararası Enerji Ajansı ile iş birliğini derinleştirme kararlılığı vurgulandı. Biol, başvurunun IEA'nın uluslararası alandaki güçlü konumunu ve küresel enerji diyalogunun merkezindeki rolünü bir kez daha ortaya koyduğunu belirtti. Kasım 2025'te Bükreş'te gerçekleştirilen temasların ardından 13 Mart'ta resmi başvurunun yapıldığı duyuruldu.

IEA'nın bugün itibarıyla aralarında **Türkiye**'nin de yer aldığı 32 tam üyesi: ABD, Almanya, Avustralya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Çekya, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kore, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Meksika, Norveç, Polonya, Portekiz, Slovakya, Yeni Zelanda ve Yunanistan.

IEA'nın "açık kapı politikası" kapsamında ayrıca 13 ortak ülke ile iş birliği yürütülürken, Brezilya, Şili, Kolombiya, İsrail ve Kosta Rika ise halihazırda üyelik için katılım (accession) sürecinde bulunuyor. Romanya'nın başvurusunun kabul edilmesi halinde bu listeye yeni bir aday ülke daha eklenecek.

Öte yandan IEA üyeliği için aday ülkelerin Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyesi olması ve belirli teknik kriterleri karşılması gerekiyor. Bu kriterler arasında en az 90 günlük net petrol ithalatına eşdeğer stratejik rezerv bulundurulması, kriz dönemlerinde tüketimi yüzde 10'a kadar azaltabilecek talep kısıtlama programı uygulanması, acil durum müdahale mekanizmalarının kurulması ve petrol piyasasına ilişkin veri raporlama yükümlülüklerinin yerine getirilmesi yer alıyor. Nihai üyelik kararı ise IEA Yönetim Kurulu tarafından veriliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Devlet Yardımları

- AB Komisyonu **Danimarka**'nın deniz üstü rüzgâr enerjisini desteklemek amacıyla hazırladığı €5 milyar devlet yardım planını Temiz Sanayi Mutabakatı Devlet Yardımları Çerçevesi ([Clean Industrial Deal State Aid Framework-CISAF](#)) kapsamında onayladı. 20 yıl sürecek program çerçevesinde Hesselø ve North Sea I Mid açık deniz rüzgâr santrallerinin kurulması planlanırken, toplamda Danimarka'nın yıllık elektrik üretiminin yaklaşık %25'ine denk gelen bir kapasite hedefleniyor. Destek mekanizması ise iki yönlü fark sözleşmesine (CfD) dayalı prim sistemiyle işleyecek ve rekabetçi ihale süreciyle yürütülecek. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu **Fransa**'nın yenilenebilir ve düşük karbonlu hidrojen üretimini desteklemeye yönelik devlet yardım programını AB kuralları kapsamında onayladı. AB Hidrojen Stratejisi ve REPowerEU Planı ile uyumlu olan Fransa devlet yardımları programı 1 GW elektroliz kapasitesinin kurulmasını hedeflerken, destekler üç ihale turu ile dağıtılacak ve ilk aşamada 200 MW kapasite için yaklaşık €797 milyon bütçe ayrılacak.

15 yıl süreli sabit prim mekanizmasıyla işleyecek sistem kapsamında üretilecek hidrojen yalnızca sanayide kullanılacak. AB Komisyonu planın Fransa'nın 2030 ve 2035 hedeflerine katkı sağlayarak yıllık yaklaşık 1,1 milyon ton CO₂ emisyonunun önlenmesine yardımcı olacağını belirtti. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 27 Mart, Euro Bölgesi Maliye Bakanları (EuroGrup) Toplantısı
- 30 Mart, Tarım ve Balıkçılık Bakanlar Konseyi
- 31 Mart, Rakebetçilik (Araştırma) Bakanları Gayriresmi Toplantısı
- 16-17 Nisan, Turizm Bakanları Gayriresmi Toplantısı
- 23-24 Nisan, AB Liderleri Gayriresmi Toplantısı
- 18-19 Haziran, AB Liderler Zirvesi

Konferanslar

- 25 Mart, "The IAA: Accelerating innovation, decarbonisation and industrial leadership in Europe", www.bruegel.org
- 25 Mart, "Is the Radical-Right Threat to Europe Existential or Overstated?", <https://carnegieendowment.org>
- 27 Mart, "EPC Thought Leadership Forum with Andrew Puzder, US Ambassador to the EU", www.epc.org